

Handläggare
Susanna Lennström
08-508 26 195**Till**
Trafiknämnden
2023-03-23

Mindre framkomlighetsåtgärder för busstrafiken 2023-2024. Genomförandeavtal och genomförandebeslut

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner förslag till genomförande av åtgärder som syftar till att öka framkomligheten för busstrafiken till en investeringsutgift om 11 mnkr.
2. Trafiknämnden ger trafikkontoret i uppdrag att teckna en ny överenskommelse om samfinansiering av mindre framkomlighetsåtgärder för busstrafiken med Storstockholms lokaltrafik (SL).

Gunilla Glantz
FörvaltningschefSara Bergendorff
Avdelningschef

Sammanfattning

Det pågår sedan många år tillbaka ett samarbete mellan trafikkontoret och trafikförvaltningen, Region Stockholm, kring att utreda, projektera och genomföra mindre punktåtgärder som bedöms vara viktiga för framkomligheten.

Fokus ligger på mindre, enkla åtgärder som går förhållandevis snabbt att genomföra och kostnaderna för utredning, projektering och genomförande delas lika mellan trafikförvaltningen och trafikkontoret. Projektet kallas därför för 50/50-projektet.

Trafikkontoret
TrafikplaneringFleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 26 195
Växel 08-508 27 200
susanna.lennstrom@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

Exempel på åtgärder är ny- och ombyggnad av busshållplatser, installation av bussprioritering i trafiksignaler, flytt av refuger och andra mindre gatuombyggnader som syftar till att förbättra busstrafikens framkomlighet. Åtgärderna utförs i regel av trafikkontorets årsentreprenörer.

Till grund för projektet har det funnits en överenskommelse om samfinansiering av mindre framkomlighetsåtgärder för busstrafiken. Nuvarande överenskommelse har löpt ut och ett nytt förslag till avtal har därför tagits fram, se bilaga 1. Förslaget till avtal sträcker sig över 2 år och omfattar åtgärder för totalt högst 5 mnkr per år, där respektive part betalar 2,5 mnkr var. Trafikkontoret föreslås därmed få i uppdrag att teckna denna överenskommelse med Storstockholms lokaltrafik (SL) och att genomföra investeringsåtgärder för totalt 11,0 mnkr för att öka framkomligheten för busstrafiken. I denna investeringsutgift ingår även utgifter för intern tid. Projektet har även en inkomst om 5 mnkr för Storstockholms lokaltrafiks andel i projektet.

Bakgrund

Det planeras och pågår åtgärder för busstrafikens framkomlighet inom många olika projekt i Stockholms stad. I ”*Gemensam aktivitetsplan för attraktiv kollektivtrafik*” som antogs av trafiknämnden i juni 2022 beskrivs de aktiviteter som staden och trafikförvaltningen, Region Stockholm avser att bedriva tillsammans under åren 2022-2026.

Sedan många år tillbaka finns ett samarbete mellan trafikkontoret och trafikförvaltningen, Region Stockholm, kring att utreda, projektera och genomföra mindre punktåtgärder. Fokus ligger på mindre, enkla punktåtgärder och kostnaderna för utredning, projektering och genomförande delas lika mellan trafikförvaltningen och trafikkontoret. Projektet kallas därför för 50/50-projektet.

Varje enskild åtgärd skulle kunna utföras på delegation, men kontoret har valt att låta nämnden besluta om omfattningen av dessa åtgärder. Omfattningen av de utförda åtgärderna kommer att slutredovisas till nämnden enligt stadens investeringsrutiner.

Åtgärder

Förslag till åtgärder kan exempelvis initieras av trafikförvaltningen, bussoperatörer eller av trafikkontoret. Åtgärdsförslagen stäms sedan av hos trafikkontoret respektive trafikförvaltningen innan beslut

fattas om vilka åtgärder som ska utredas vidare, projekteras och genomföras. Åtgärderna utförs i regel av trafikkontorets årsentreprenörer.

Exempel på åtgärder är ny- och ombyggnad av busshållplatser, installation av bussprioritering i trafiksignaler, flytt av refuger och andra mindre gatuombyggnader som syftar till att förbättra busstrafikens framkomlighet. Förslag på åtgärder samlas in, utreds, projekteras, kalkyleras och därefter tas beslut om vilka av åtgärderna som kan genomföras under nästkommande år. Beroende på åtgärdernas storlek genomförs omkring två till fyra åtgärder per år i projektet.

Överenskommelse

Till grund för projektet har det funnits en överenskommelse om samfinansiering av mindre framkomlighetsåtgärder för busstrafiken, som undertecknats av trafikkontoret och trafikförvaltningen. Nuvarande överenskommelse har dock löpt ut och trafikkontoret har därför i samarbete med trafikförvaltningen tagit fram ett förslag till en ny överenskommelse, se bilaga 1. Förslaget till avtal sträcker sig över två år, åren 2023-2024, och omfattar åtgärder för totalt högst 5 mnkr per år. Trafikkontoret föreslås få uppdraget att teckna denna överenskommelse om samfinansiering av mindre framkomlighetsåtgärder för busstrafiken med Storstockholms lokaltrafik (SL), som är den part som tecknar och förvaltar avtal åt trafikförvaltningen i Region Stockholm.

Investeringsvolymen för projektet har tidigare år varit 10 mnkr per år, men har minskats till 5 mnkr efter önskemål från trafikförvaltningen. Detta medför att antalet åtgärder som genomförs per år kommer att minska.

I överenskommelsens bilaga beskrivs även den rutin som trafikförvaltningen och trafikkontoret gemensamt tagit fram för initiering och prioritering, utredning, projektering och genomförande av åtgärder. Rutinen är ett levande dokument och justeringar görs kontinuerligt för att förbättra samarbetet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom trafikkontoret.

Mål och syfte

Målet med detta projekt är att genomföra punktåtgärder i syfte att förbättra framkomligheten för busstrafiken i enlighet med stadens framkomlighetsstrategi.

Konsekvenser

Konsekvenser för drift och underhåll, övrig trafik, miljö, tillgänglighet och måluppfyllelse avseende framkomlighetsstrategin målsättningar om att främja kapacitetsstarka trafiksportmedel har analyserats.

Konsekvenser för drift och underhåll

Åtgärderna bedöms i allmänhet ha mycket liten påverkan på kostnader för drift och underhåll. Vissa typer av åtgärder, exempelvis förlängningar av busshållplatser, kan medföra något ökade kostnader för drift och underhåll eftersom de medför större ytor som behöver snöröjas och halkbekämpas och fler betongplattor som kräver underhåll.

Trafikkonsekvenser

Åtgärderna bedöms i allmänhet ha väldigt liten påverkan på övrig trafik. Nya kollektivtrafikkörfält som innebär att yta från övrig trafik tas i anspråk medför dock försämrad framkomlighet för övrig trafik.

Framkomlighetsstrategin

En förbättrad framkomlighet för busstrafiken bidrar till framkomlighetsstrategins mål om att främja kapacitetsstarka färdmedel.

Miljökonsekvenser

En förbättrad framkomlighet för busstrafik kan leda till att fler åker kollektivt istället för med personbil, vilket är positivt ur miljösynpunkt.

Tillgänglighetskonsekvenser

En förbättrad framkomlighet bidrar till bättre möjligheter att resa med buss för alla resenärer, oavsett funktionshinder. Detta ligger i linje med fokusområde tre i stadens *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning*. Fokusområde tre handlar bland annat om rätten att kunna förflytta sig, vistas i och kunna använda stadens utemiljöer.

Trygghet och jämställdhet

Jämställdhets- och trygghetsperspektivet är prioriterat inom Stockholms stad och ska genomsyra trafikkontorets verksamhet. Studier av resvanor visar att kvinnor står för en något större andel av resorna i kollektivtrafiken än män; i genomsnitt 58 % av kollektivtrafikresenärerna är kvinnor. Framkomlighetsåtgärder för buss kommer därför troligen ge mer nytta för kvinnor än för män. Jämställdhet i transportsystemet handlar emellertid inte om att mäns och kvinnors beteende ska vara lika, utan om att könen ska ha samma möjligheter att resa och att inte något av könen systematiskt missgynnas. Viktigt att notera är också att skillnader mellan hur kvinnor och män reser i Stockholm är relativt små, och att trenden är att de flesta skillnader minskar över tiden.

Ekonomi

Kontoret avser att utföra investeringsåtgärder för upp till 5,5 mnkr per år under åren 2023-2024, totalt 11 mnkr. I den summan ingår förutom entreprenadutgifter även utgift för utredning, projektering och tidsskrivning.

Utgifterna samfinansieras mellan trafikkontoret och trafikförvaltningen, vilket innebär att trafikkontoret i slutet av varje år fakturerar trafikförvaltningen på 50 % av utgifterna för utredning, projektering och genomförande. Respektive part står själv för sina utgifter för tidsskrivning, där trafikkontorets utgift för tidsskrivning uppskattas till totalt 1 mnkr. Samfinansieringen innebär att projektet förväntas ha en intäkt på ca 2,5 mnkr per år, totalt ca 5,0 mnkr (50 % av utgifterna, undantaget utgifter för nerlagd tid). Projektet är inrymt inom kontorets långsiktiga budgetplan.

De föreslagna åtgärderna beräknas inte innebära några nämnvärda drift- och underhållskostnader.

Investeringarna kommer att aktiveras succesivt från och med år 2024. Kapitalkostnaden, som beräknas till cirka 0,3 mnkr år 2024, ökar därefter till 0,6 mnkr år 2025, och minskar sedan med gjorda avskrivningar. Kapitalkostnaden är beräknad med en genomsnittlig avskrivningstid på 20 år och en intern ränta om 0,5 procent.

Trafikkontorets förslag

Trafiknämnden godkänner förslag till genomförande av åtgärder som syftar till att öka framkomligheten för busstrafiken till en investeringsutgift om 11 mnkr.

Trafiknämnden ger trafikkontoret i uppdrag att teckna en ny överenskommelse om samfinansiering av mindre framkomlighetsåtgärder för busstrafiken med Storstockholms lokaltrafik (SL) enligt bilaga 1.

Slut

Bilagor

1. Förslag till överenskommelse om samfinansiering av mindre framkomlighetsåtgärder för busstrafiken (50/50-projektet)